

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱۹۰۴

بِعَقْوِی

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود.

قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۹۰۴، «یعقوب» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «یعقوب» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «یعقوب» می‌باشد.^۱

امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۱۹۰۴
ریشه	یعقوب
تعداد تکرار	۱۶
تعداد مشتقات	۳
تعداد ریشه مرتبط	۹۷

فهرست مشتقات

۱. یَعْقُوبَ (۱۴) ۲. یَعْقُوبَ (۱) ۳. یَعْقُوبُ (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۷۹. نزل (۴)	۵۹. عمل (۱)	۴۰. دین (۱)	۲۰. بشر (۱)	۱. ابراهیم (۹)
۸۰. نصاری (۱)	۶۰. عیسی (۳)	۴۱. ذرر (۲)	۲۱. بصر (۱)	۲. ابو (۴)
۸۱. نعم (۱)	۶۱. غفل (۱)	۴۲. ذکر (۱)	۲۲. بعد (۲)	۳. اتی (۵)
۸۲. نفس (۱)	۶۲. غنی (۱)	۴۳. ربب (۵)	۲۳. بنو (۳)	۴. اجر (۱)
۸۳. نفل (۱)	۶۳. فرق (۲)	۴۴. رضو (۱)	۲۴. بین (۲)	۵. احد (۲)
۸۴. نوح (۲)	۶۴. فضل (۱)	۴۵. زبور (۱)	۲۵. تبع (۱)	۶. اخر (۱)
۸۵. هارون (۲)	۶۵. قبل (۲)	۴۶. سلم (۴)	۲۶. تمم (۲)	۷. ارث (۲)
۸۶. هدی (۲)	۶۶. قضی (۱)	۴۷. سلیمان (۲)	۲۷. جی (۱)	۸. اسباط (۴)
۸۷. هود (۱)	۶۷. قول (۶)	۴۸. شرک (۱)	۲۸. جزی (۱)	۹. اسحاق (۱۴)
۸۸. وحد (۳)	۶۸. قوم (۱)	۴۹. شکر (۱)	۲۹. جعل (۴)	۱۰. اسماعیل (۵)
۸۹. وحی (۳)	۶۹. کتب (۱)	۵۰. شهد (۲)	۳۰. حدث (۱)	۱۱. الله (۱۰)
۹۰. ورث (۲)	۷۰. کتم (۱)	۵۱. شیء (۲)	۳۱. حسن (۱)	۱۲. اله (۱۳)
۹۱. وری (۱)	۷۱. کثر (۲)	۵۲. صفو (۱)	۳۲. حضر (۱)	۱۳. امر (۱)
۹۲. وصی (۱)	۷۲. کلل (۳)	۵۳. صلح (۲)	۳۳. حکم (۱)	۱۴. امن (۲)
۹۳. وله (۱۰)	۷۳. کون (۴)	۵۴. ضحک (۱)	۳۴. حوج (۱)	۱۵. انس (۳)
۹۴. وهب (۴)	۷۴. مرء (۱)	۵۵. ظلم (۱)	۳۵. حیث (۱)	۱۶. انن (۵)
۹۵. یدی (۱)	۷۵. ملل (۱)	۵۶. عبد (۴)	۳۶. داود (۲)	۱۷. اهل (۲)
۹۶. یوسف (۱)	۷۶. موت (۲)	۵۷. عزل (۱)	۳۷. دخل (۱)	۱۸. اول (۴)
۹۷. یونس (۱)	۷۷. موسی (۳)	۵۸. علم (۶)	۳۸. دنو (۱)	۱۹. ایوب (۲)
	۷۸. نبو (۵)		۳۹. دون (۱)	

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۱۳۲} وَوَصَّىٰ بِهَا إِبْرَاهِيمَ بَنِيهِ وَيَعْقُوبَ يَا بَنِيَّ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ لَكُمُ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُمْ مُسْلِمُونَ
۲. {البقرة - ۱۳۳} أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتَ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِن بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِلَهُاً واحِداً وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ
۳. {البقرة - ۱۳۶} قُلُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ
۴. {البقرة - ۱۴۰} أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ كَانُوا هُوداً أَوْ نَصَارَىٰ قُلْ أَأَنْتُمْ أَعْلَمُ أَمِ اللَّهُ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةَ عِنْدَهُ مِنَ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِعَافٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ
۵. {آل عمران - ۸۴} قُلْ آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَ النَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ
۶. {النساء - ۱۶} إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَىٰ نُوحٍ وَ النَّبِيِّينَ مِن بَعْدِهِ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَعِيسَىٰ وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَ هَارُونَ وَ هَارُونَ وَ سُلَيْمَانَ وَ آتَيْنَا دَاوُدَ زُجُوراً
۷. {الأنعام - ۸۴} وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ كُلًّا هَدَيْنَا وَنُوحاً هَدَيْنَا مِن قَبْلُ وَمِن دُرَّتِيِّهِ دَاوُدَ وَ سُلَيْمَانَ وَ أَيُّوبَ وَ يُوسُفَ وَ مُوسَىٰ وَ هَارُونَ وَ كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ
۸. {هود - ۷۱} وَ أَمْرَأَتُهُ قَائِمَةٌ فَصَحَّكَتْ فَتَمَرَّنَا هَا بِإِسْحَاقَ وَ مِن وَرَاءِ إِسْحَاقَ يَعْقُوبَ
۹. {يوسف - ۶} وَ كَذَلِكَ يَجْتَبِيكَ رَبُّكَ وَ يُعَلِّمُكَ مِن تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَ يُؤَيِّمُ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَ عَلَىٰ آلِ يَعْقُوبَ كَمَا أَتَمَّهَا عَلَىٰ أَبَوَيْكَ مِن قَبْلُ إِبْرَاهِيمَ وَ إِسْحَاقَ إِنَّ رَبَّكَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ
۱۰. {يوسف - ۳۸} وَ اتَّبَعْتَ مِلَّةَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَ إِسْحَاقَ وَ يَعْقُوبَ مَا كَانَ لَنَا أَنْ نُشْرِكَ بِاللَّهِ مِن شَيْءٍ ذَلِكُ مِن فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا وَ عَلَىٰ النَّاسِ وَ لَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ
۱۱. {يوسف - ۶۸} وَ لَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُم مَّا كَانَ يُغْنِي عَنْهُمْ مِنَ اللَّهِ مِن شَيْءٍ إِلَّا حَاجَةً فِي نَفْسِ يَعْقُوبَ قَضَاهَا وَ إِنَّهُ لَنُورٌ عَلِيمٌ لِّمَا عَلَّمَنَا وَ لَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ
۱۲. {مريم - ۶} يَرْتَبِي وَ يَرِثُ مِن آلِ يَعْقُوبَ وَ اجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا
۱۳. {مريم - ۴۹} فَلَمَّا اعْتَرَاهُم وَ مَا يَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ وَ هَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَ يَعْقُوبَ وَ كُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا
۱۴. {الأنبياء - ۷۲} وَ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَ يَعْقُوبَ نَافِلَةً وَ كُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ
۱۵. {العنكبوت - ۲۷} وَ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَ يَعْقُوبَ وَ جَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَ الْكِتَابَ وَ آتَيْنَاهُ أَجْرَهُ فِي الدُّنْيَا وَ إِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لِمِنَ الصَّالِحِينَ
۱۶. {ص - ۴۵} وَ ادْكُرْ عِبَادَتَنَا إِبْرَاهِيمَ وَ إِسْحَاقَ وَ يَعْقُوبَ أُولَى الْأَيْدِي وَ الْأَبْصَارِ